

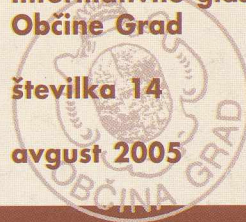

OBČINA
Grad

Informativno glasilo
Občine Grad

številka 14

avgust 2005

NAJ DOMAČIJA

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Spet smo skupaj na straneh našega občinskega glasila. Tokrat prazničnega. Že petič zapored praznujemo v prihajajočih avgustovskih dneh praznik Občine Grad. Večini se verjetno dozdeva, da jih je bilo že več. Čas pač hitro mineva in stvari, ki se ponavljajo, hitro postanejo rutina.

Praznovanje je seveda povezano tudi z nagradami in nagrajenci.

Dr. Antonu Vratuši in dr. Ludviku Gyergyeku se bo letos kot častni občan pridružil gospod Janko Kondrič, dolgoletni ravnatelj na Osnovni šoli Grad in mož, ki je šolo preselil iz starih prostorov pristave gradu na novo lokacijo, kjer je šola še danes, in tako omogočil sodobnejši pouk že petintridesetim generacijam učencev. Slučaj je nanesel, da je za nagrajeni kolektiv izbran kolektiv Osnovne šole Grad, tako da je uvod v praznovanje jubileja šole popoln.

Priznanja in nagrade tudi letos podeljujemo učencem osnovne šole, ki so bili posebej uspešni pri učenju in bili odlični vseh osem let, ter najlpše urejenim domačijam in balkonom v občini.

Prav akcija izbire najlepše urejenih domačij je tista, ki je veliko pripomogla, da je podoba občine lepša in prijaznejša, in pravo zadovoljstvo je opazovati določena naselja, kjer so se prebivalci posebej potrudili in poskrbeli za zunanjo podobo svojih bivališč.

Nagrade so ponavadi priznanje podeljevalca, da se zaveda posebnosti dosežkov posameznikov in želi nanje opozoriti ostale občane.

Seveda si želimo tudi čim več posnemovalcev. Da prejemniki nagrad včasih ne mislijo enako, pričajo nagrade in priznanja, ki smo jih podelili prejšnja leta in so še vedno na občini, ker jih prejemniki še niso dvignili. Morda se sramujejo svojih dosežkov ali pa se bojijo zavisti sosedov. Kakor koli, želimo si čim manj takšnih dejanj, kajti s tem, ko omalovažujete svoje dosežke, izničujete tudi rezultate drugih.

*Župan
Daniel Kalamar*

CENJENI BRALCI!

Lansko leto takega časa smo vsi po vrsti tarnali nad vremenom. In bojim se, da je tudi letos tako. Narava nam torej vrača za vsa desetletja in stoletja mačehovskega odnosa do nje. Nič kaj prijetno ni ob tem muhastem vremenu, ki se pojavlja to poletje.

Včasih smo rekli, da se najbolje godi tistim, ki odidejo v tuje kraje, da se izognejo nevšečnostim doma. Na dopust seveda! Pa zadnje čase niti tega ne moremo z gotovostjo trditi, saj smo iz dneva v dan priča razno raznim terorističnim napadom okoli nas. To, kar se je pred leti dogajalo še »zelo daleč stran od nas«, je vse bliže in bliže, tako da o stoodstotni varnosti ne moremo govoriti nikjer na tem planetu.

Težke teme, nič kaj primerne za

lahkotne dopustniške dni... Sicer pa tudi v našem uredništvu ni bilo preveč dopustniško, saj je dogajanje okrog nas kar vabilo po raziskovanju in opazovanju. Vse aktualne stvari smo zabeležili na straneh našega glasila, da ne bi spolzele mimo vas, spoštovani bralci.

Gotovo pa ne bodo šli neopazno mimo vas občinski nagrajenci, ki jih predstavljamo, in katere izbiramo vsako leto ob občinskem prazniku. Tudi letos je nekaj takih, na katere je potrebno posebej opozoriti.

Ker je tu čas žetve, smo malce pobrskali po spominu starejših, ki so nam predstavili to delo nekoč, mi pa smo potegnili vzporednice z današnjim. Pazljivo si oglejte fotografije te zanimive reportaže, kajti mogoče boste na njih našli tudi sebe – sicer

kakšnih dvajset ali trideset let mlajše, pa vendar...

Govoriti o mladosti in starosti je vedno relativno. Mlad si pač toliko, kot se počutiš. Dandanes, ko je že štiriletnikom vse »brezvezno«, nas navdušujejo aktivni in energični sedemdeset- in večletniki, ki s svojim življenjskim slogom dokazujejo, da »niso za v staro šaro«. To so tisti, ki so pred leti gradili našo sedanjost in bili zanj pripravljene žrtvovati marsikaj.

Tudi naša samostojna občina je plod takih prizadevanj. Nekdanje sanje so tako postale resničnost. V teh dneh občinskih praznovanj vam želim, da bi dosanjali svoje sanje in zadovoljno ter varno živeli v okolju, ki ste si ga sami izbrali za svoje domovanje.

Glavna in odgovorna urednica
Marjanca FERKO OMAHEN

MOJIH 20 LET MED PRIJAZNIMI GORIČANCI

Prosvetna oblast me je leta 1956 napolnila na nižjo gimnazijo h Gradu. Pokrajina je bila takrat zaradi odmaknjenosti in zaprtosti meja res manj razvita, življenje in delovni pogoji so bili težji, a dobri in prijazni (takrat še precej revni) Goričanci so nas sprejeli medse z vso svojo dobrosrčnostjo in gostoljubnostjo in nas znali vključiti v življenje na vasi. Navezal sem se na te ljudi in kraje, si ustvaril družino in tu ostal kar 20 let.

Živo se spominjam prvega prihoda z avtobusom, ki je vozil le enkrat dnevno iz Murske Sobote do gostilne Kreft pri Gradu. Domačina sem vprašal, kje je šola in ta mi pokaže razdrapano enonadstropno zgradbo, rekoč: «Gospoud, eti ge šoula.»

Težko se je bilo privaditi življenju brez elektrike, vodovoda... Dobra tri leta smo pri petrolejkah pisali učne priprave in kot začetniki študirali pedagoško literaturo. Še težje je bilo v polmraku v razredih, zlasti pozimi v zgodnjih jutranjih in poznih popoldanskih urah.

Ker je avtobus peljal od Grada zgodaj zjutraj in se vračal pozno popoldne (pouk je bil tudi ob sobotah), smo si bili primorani pomagati s kolesi (takrat so »rogovci« stali 5 celih plač) in smo z njimi »modruvali« kot danes s kakšnimi audiji.

Tudi za učence je bilo težko. Marsikateri od vas, dragi naši učenci, še prav gotovo pogosto pomisli, kako ga je bilo strah, ko je v mraku pešačil skozi gozd sam domov oz. v šolo, ali kako ga je zeblo, ko je v hudi zimi šel v šolo pomanjkljivo oblečen, ali pa mu je oče ali brat delal tir v visokem snegu. Takrat ste se nam zares v srce zasmilili.

Po odhodu Zvonimirja Černeka v pokoj l. 1960 sem bil imenovan za ravnatelja šole s podružnicami: Vidonci, Kruplivnik, Dolnji Slaveči in pozneje še Bodonci. Takrat smo tu-

di organizirali avtobusni prevoz.

Dolga leta nas je pestilo veliko pomanjkanje učiteljev. Položaj so reševali s tem, da so usposabljali za poučevanje absolvente drugih šol. Pa kljub temu so imeli mnogi učitelji celodnevni pouk in morali so poučevati predmete,

za katere niso imeli formalne izobrazbe. Bili so primeri, ko je učitelj poučeval do 42 ur tedensko. Tudi razredi so bili številčni (v 6. razredu smo imeli enkrat 60 učencev). Ob rednem šolskem delu smo imeli še voljo in energijo ter čutili dolžnost delati tudi izven šole. Veliko dramskih predstav (v katerih so sodelovali večinoma učitelji) je bilo uprizorjenih pri Gradu in v okoliških krajih, sodelovali smo na proslavah, prireditvah, revijah ter se aktivno vključevali v društva in organizacije po vseh vaseh.

Z veliko truda smo uspeli, da je bila za občinski praznik 1971 zgrajena nova šola, a, žal, brez telovadnice, le delno opremljena, pa tudi okolico smo morali sami urediti. Tedanji učenci, se še spomnite, kolikokrat ste z veseljem šli pomagat vozit zemljo ali jo ravnat ter sadit in urejati okolico šole. Velika pridobitev je bilo novo igrišče, pri katerem smo opravili ogromno fizičnega dela vsi delavci

šole, ko smo na ramenih znosili in raztresli tone apna – največji delež je bil hišnikov, ki je bil pravi »ezermšter«, saj je šoli s svojim delom prihranil marsikateri strošek.

Dragi kolegi in tehnično osebje, mislim, da imamo vsi lepe spomine na skupno delo. Bilo je razumevanje v kolektivu; ob raznih priložnostih pa smo se vedeli tudi pošteno povesečiti. (»Muzika nas nikaj nej koštala«).

Spoštovani starši, vseh 20 let, kar smo sodelovali, ste imeli razumevanje za učno delo. Ko smo še imeli vpeljavno akcijo za šolsko kuhinjo, ste z veliko voljo prispevali, da so bile malice pestre, ne le kruh in sir pa mleko, kava (kot na marsikateri drugi šoli).

Dragi Goričanci, znanci, prijatelji in bivši učenci, posebej sem počaščen, da ste me ponovno sprejeli medse kot častnega občana Občine Grad (ki jo je vsa moja družina ves čas štela za svojo, čeprav živimo drugje). Dobro smo se razumeli, zato še vedno rad prihajam k vam. Prijetno je pokramljati o »starih časih«. Kako čas teče – beži. Večina bivših učencev ste že dedki in babice in z ženo sva izredno vesela, ko naju vabite na vaše obletnice. Ob obujanju spominov kar zdrviyo urice mimo, včasih do zore.

Ko Vas pot zanese skozi Radence, oglasite se. Vesela bova Vašega obiska in malo »mo si pogučali, kak je inda fajn bilou«.

Janko KONDRIČ

Otvoritev nove šole

NAJ KOLEKTIV – OSNOVNA ŠOLA GRAD

»V ŠOLO NAJ GRE!«

Besede, ki jih je izgovoril učitelj Marič, učitelj šole v Gornji Lendavi, pred 360-letni mlademu Miklošu Küzmiču, so danes nekaj vsakdanjega. Govorimo jih uka željnim učencem, ki bi naj nadaljevali šolanje, razvijali svoje sposobnosti ter si zagotovili osnovne pogoje na svoji poklicni poti. Besede in podatek so vzete iz knjige Po sledovih zlatega peresa zato, da bi potrdile obstoj šolske ustanove pri Gradu, tedaj Gornja Lendava. Verjetno so bili to neki začetki kasnejše šole, ki se v šolski kroniki prvič omenja leta 1829. Ta in drugi podatki pričajo, da je bilo v tem starodavnem kraju kar nekaj ustanov in drugih dejavnosti, pomembnih za širše območje Goriškega. Šola pri Gradu spada med starejše šole v Prekmurju. Obiskovali so jo učenci gračke fare, pa tudi tisti učenci sosednjih krajev, ki so hoteli nadaljevati šolanje na višji stopnji izobraževanja. Šolski okoliš se ni dosti spreminjal, spreminjali pa so se kraji in zgradbe, ki so jih obiskovali učenci. Prvi šolski stavbi sta bili v Pörgi pod gradom, v Gornjem Gradu, v grajski pristavi, od 1971. leta pa je bila zgrajena nova

šolska zgradba, h kateri je bila kasneje prizidana sodobna telovadnica in oddelek vrtca. V sklopu šole pri Gradu so sodelovale podružnične šole v Kruplivniku, Vidoncih, Dolnjih Slavečih in Radovcih. Število učencev se je z leti spreminjalo. Največje število beleži statistika leta 1991, ko je obiskovalo šolo 444 učencev. V tem času je spadala k Osnovni šoli Grad tudi podružnična šola Bodonci. Danes obiskuje šolo pri Gradu 165 učenk in učencev.

V tem času se je zamenjalo veliko učiteljev in ravnateljev, ki so pustili svoje sledi na vzgojno-izobraževalnem področju. Delali so v težkih pogojih, a so kljub temu vzljubili te kraje in ljudi, zato so nekateri ostali tukaj tudi po upokojitvi. Zadnja leta se učiteljski kader ni dosti spreminjal. Tudi menjaval se ni, razen takrat, ko se je kdo upokojil. Večina učiteljev se je navadila na ljudi in okolje, zato v glavnem ostajajo na tej šoli do upokojitve.

Danes je na šoli in v vrtcu zaposlenih 29 strokovnih in tehničnih delavcev. Nekateri dopolnjujejo delovno obveznost na OŠ Kuzma. Sodelovanje poteka vzorno in brez pletov. V novejšem času doživlja pro-

gram osnovne šole organizacijske in vsebinske spremembe. Z njimi se spopada zbor šole, ki je pogosto odvisen od pogojev dela, ki jih zagotavlja država in lokalna skupnost. V šoli bi radi hitrejših prilagoditev, vendar se hkrati zavedamo skromnih materialnih možnosti občin, katerim se nalogajo številne obveznosti do ustanov in društev ter ostalega prebivalstva.

Po številu učencev spada Osnovna šola Grad med manjše šole. Po starosti šole in vlogi, ki jo je imela skozi čas, pa je pomenila šola veliko. Bila je odskočna deska za mnoge učence, saj jim je nudila osnovno usposabljanje za nadaljnje izobraževanje. To šolo so obiskovale številne priznane osebnosti, med njimi tudi častni člani občine Grad in drugi. V današnji šoli so drugačne zahteve, drugačen program, cilji pa podobni: čim več uporabnega znanja, ki ga učenci pridobivajo z obveznim in razširjenim programom ter v številnih interesnih dejavnostih, ki jih obiskujejo tudi naši učenci. Nekatero od teh so še posebej odmevne in uspešne.

Danes obvladuje poslanstvo vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovne šole Grad 16 domačih in 5 gostujočih učiteljev oziroma profesorjev, 4 strokovne delavke v vrtcu, ki ga obiskuje od 30 do 35. otrok. Vsi mi - učenci, starši in strokovni delavci šole - iščemo znotraj sistema izobraževanja najboljše poti do uspeha. Kdaj pa kdaj se nam kaj v celoti tudi ne posreči. Vendar pa kljub vsemu ocenjujemo, da je sodelovanje med šolo in starši ter lokalno skupnostjo v splošnem dobro. Na tem sodelovanju gradimo tudi v prihodnje, saj se zavedamo, da bomo le s skupnimi naporimi lahko uresničevali zastavljene cilje, ki jih pred učence postavlja program osnovne šole. S takim delom bomo še naprej omogočali ugodne pogoje za delo učencev, ki nas vsako leto razveseljujejo s številnimi priznanji, ki jih prinašajo z regijskih in državnih tekmovanj.

Kolektiv Osnovne šole Grad z osmošolci generacije 2004/05.

OCENJEVANJE UREJENOSTI OKOLICE IN BALKONOV DOMAČIJ V OBČINI GRAD

Tudi letos smo v okviru občinskega praznika že petič izbirali naj domačijo v naši občini in tretje leto naj balkon za leto 2005.

To zahtevno delo smo opravili na podlagi predlogov ob upoštevanju vseh kriterijev, ki so bistveni za ohranjanje značilne goričke arhitekture in vgradnjo naravnih materialov ob urejanju bivalnega okolja, s tem da se ohranja primerna okolica, kjer so vsekakor pomembni tudi posamezni

Milan Špilak, Grad 164

Mirko Horvat, Dolnji Slaveči 14

Vilko Špilak, Vidonci 120

Jože Bokan, Dolnji Slaveči 38

Marjan Gjergjek, Vidonci 43

Jožef Franc, Kovačevci 3

Franc Mešič, Doljni Slaveči 100

Nagrajenci za naj domačijo:

1. **Mirko HORVAT**
Dolnji Slaveči 14
2. **Jože BOKAN**
Dolnji Slaveči 38
3. **Jože FRANC**
Kovačevci 3

Nagrajenci za naj balkon:

1. **Milan ŠPILAK**
Grad 164
2. **Vilko ŠPILAK**
Vidonci 120
3. **Marjan GJERGJEK**
Vidonci 43
3. **Franc MEŠIČ**
Dolnji Slaveči 100

elementi, kot so lesene ograje, braj-de, stara drevesa, urejenost dvorišč, zelenic, zelenjavnih vrtov, kakor tu-di prostor na prostem, ki je name-njen počitku. Ob vsem tem smo dali poudarek tudi vključevanju domači-je v vas in širše okolje in prostor.

Opazili smo, da se tega naši obča-ni vse bolj zavedajo.

Ob izbiri naj balkona smo upo-števali: vgradnjo naravnih materia-lov, avtohtono cvetje, vizualno obli-ko balkona in njegovo vključevanje v okolje. Tako smo ob seštevanju točk prišli do tesnih rezultatov. Svo-je delo smo opravili korektno in od-govorno.

V imenu ocenjevalne komisije se vsem, ki ste sodelovali v ocenjevanju, iskreno zahvaljujem za vašo pri-pravljenost za sodelovanje ter spre-jem na vaših domovih.

Vsem nagrajenim pa v imenu oce-njevalne komisije iskreno čestitam.

**ODLIČNJAKI
VSEH 8 RAZREDOV**

Čestitamo!

*Samanta GOMBOC,
Dolnji Slaveči 19/a*

*Jožica ŠADL,
Motovilci 6*

*Eva KOLBL,
Motovilci 51*

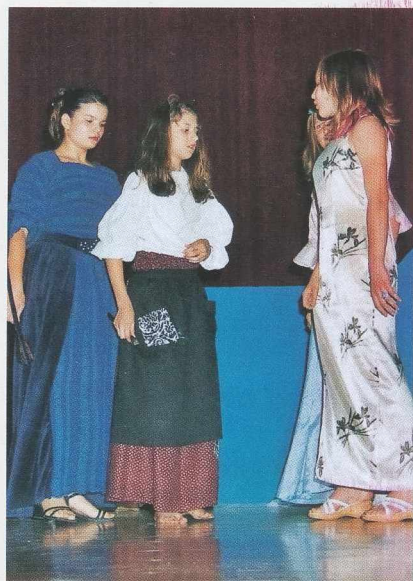

*Mateja ŠKALIČ,
Grad 172/c*

**DRAMSKI KROŽEK
NA OŠ GRAD**

V šolskem letu 2004/05 je dramski krožek deloval v prostem času učencev, saj smo enooddelčna šola in ni dovolj ur za vse interesne dejavnosti. Učenci, ki so v prejšnjem šolskem letu obiskovali izbirni predmet gledališki klub, pa so želeli z dramsko dejavnostjo nadaljevati. Tako smo se dobivali ob prostih urah in pripravljali igrice za najmlajše, in sicer vsem znano *Pepelko*.

Igro smo pripravljali v dveh skupinah (7. in 8. razred devetletke). Obe skupini sta se predstavili na zaključni prireditvi ob koncu šolskega leta v kulturni dvorani pri Gradu in poželi velik aplavz občinstva, kar jim je dalo novega elana še vnaprej.

Uprizoritev Pepelke na zaključni prireditvi ob zaključku šolskega leta 2004/05.

PROMETNIKI OŠ GRAD ZNOVA USPEŠNI

V okviru prometnega krožka smo celo šolsko leto poglobljali in širili prometno teorijo. Učili smo se cestno prometnih predpisov, se urili v tehniki vožnje na šolskem poligonu s kolesi in mopedi ter vadili vožnjo po ulicah v Murski Soboti.

Vključenih je bilo 12 učencev, ki so rezultate svojega dela prikazali na šolskem tekmovanju »Kaj veš o prometu«. Na podlagi rezultatov je bila oblikovana šolska ekipa (5 kolesarjev in mopedist), ki se je 20. 05. 2005 uspešno udeležila medobčinskega (regijskega) tekmovanja v Murski Soboti.

Na državno tekmovanje se je uvrstil le mopedist Daniel FICKO, ker je kolesar Sašo KUZMIČ in tako ni imel pravice do udeležbe.

Rezultati tekmovanja

Kolesarji:

- 1. mesto Sašo KUZMIČ**
- 4. mesto Timi GOMBOC**
- 4. mesto Rudi FICKO**
- 5. mesto Denis ŽOHAR**

Mopedisti:

- 1. mesto Daniel FICKO**

Mopedist Daniel FICKO je bil na državnem tekmovanju v Rogoški Slatini med 25 mopedisti soliden tretji – bronasto odličje.

Aleksander LUTHAR

ŠOLA V NARAVI SAVUDRIJA 2005

Učenci 4. razreda OŠ Grad so se skupaj z učitelji udeležili šole v naravi v Savudriji. Kljub temu, da

nam vreme ni bilo naklonjeno, je bil začrtani program realiziran.

Viktor NAVOTNIK

»Učenci in spremljevalci šole v naravi, Savudrija 2005«

ŠPORTNI DOSEŽKI UČENCEV OŠ GRAD

Učenci OŠ Grad so sodelovali na številnih tekmovanjih. Najboljše rezultate so dosegli v atletiki in nogometu.

NOGOMET

Na medobčinskem tekmovanju so zasedli 2. mesto in se uvrstili na regijsko tekmovanje, kjer so osvojili končno 4. mesto.

ATLETIKA

Na jesenskem krosu v Doliču so učenci OŠ Grad osvojili 13 medalj v različnih kategorijah.

Na medobčinskem tekmovanju v atletiki v Murski Soboti so učenci osvojili 6 medalj (Damir Knap, Tomaž Grah, Daniel Ficko, Goran Gjergjek, Marina Ferko, štafeta 4x100 metrov). Vsi so se tudi uvrstili na regijsko tekmovanje, kjer je Damir Knap postal zmagovalec v metu krogle in se po rezultatu uvrstil v finale državnega prvenstva.

Na tekmovanju v Ljubljani se je po kvalifikacijah uvrstil v finalno serijo, kjer je zasedel končno 6. mesto.

Viktor NAVOTNIK

»Damir Knap prejema priznanje na podelitvi najboljših metalcev krogle OŠ SLOVENIJE«

OČIŠČEVALNA AKCIJA
OŠ GRAD

Že vrsto let 22. aprila ob svetovnem dnevu Zemlje na šoli izvajamo očiščevalno akcijo. Tako je bilo tudi letos. Na lep sončen petkov dan smo se pred šolo zbrali osemletkarji skupaj s svojimi učitelji in se odpravili po cestah in poteh vasi Grad, po katerih prihajajo učenci v šolo. Pobirali smo odpadke ob cesti, iz jarkov, iz gozda. Odpadkov je bilo veliko, med njimi največ pločevink od piva. Za odvoz odpadkov je poskrbela občina.

Naša velika želja je, da bi se vsi naši odpadki znašli na za to določenem mestu, ne pa da kazijo videz naše lep narave.

Amalija SUKIČ

DRAMSKA DEJAVNOST

Učenke 8. razreda 8-letke so enkrat tedensko obiskovale uro dramske dejavnosti, kjer so najprej proučile program proslav in prireditve ter začele z delom. Lotile so se besedila Kristine Brenkove, Modra vrtnica za princesko, in igro postavile na oder ob slovenskem kulturnem prazniku. Gledalci so bili zadovoljni, zato so se učenke odločile, da nekatere stvari še izboljšajo in se udeležijo območnega srečanja dramskih skupin v Murski Soboti. To jim je žal preprečila bolezen.

Učenke so se tudi s proučevanjem zgodovine. S prizorom vasovanja so sodelovale na prireditvi grajsko gostovanje hlapca in dekle, ki so ga pripravili vaščani Grada.

Ob proučevanju zgodovine so naletele tudi na različne zgodbe. Zdelo se jim je škoda, da jih njihovi sošolci ne poznajo, zato so jim pripravile tisto o jari kači in jo priredile za rap. Poleg vsega tega pa so spoznavale tudi delo v gledališču.

Marija ŠTESL

VIDRA, KRALJICA VODA

1. junija je učencem sedmega razreda devetletke popestrila šolski dan gospa Marjana Honigsfeld Adamič z inštituta za ohranjanje naravne dediščine s svojim sodelavcem.

V okviru projekta »Ohranjanje populacije vidre na Goričkem« je našim učencem predstavila vidro, njeno življenjsko okolje ter njeno ogroženost. Vidre so ogrožene zaradi

žena. V njej nismo našli niti tistih živali, ki živijo v umazanih vodah.

Prišli smo do zaključka, da bi bila naši vasi zelo potrebna čistilna naprava, ki bi očistila odpadne vode iz gospodinjstev, vodi v potoku vrnila njeno bistrost in čistost, potoku pa bi vrnila več življenja.

Amalija SUKIČ

onesnaženosti vodotokov, regulacij potokov v preteklosti, uničevanja in spreminjanja njenih življenjskih okolij, gradnje železniške proge, nesreč na cestah...

Pod vodstvom gospe Adamičeve smo šli tudi do potoka, kjer smo iskali sledi vidre (njene iztrebke). Vidrinih sledi nismo našli, z jemanjem vzorcev vode v potoku pa smo ugotovili, da je voda močno onesna-

NARAVOSLOVNI DAN MALO DRUGAČE

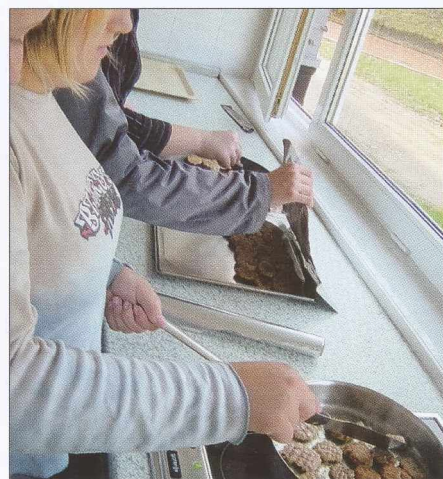
V šolskem letu 2004/2005 smo pripravili naravoslovni dan 8. b razreda v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno varstvo Murska Sobota in Gostinsko šolo Radenci.

Tema je bila »Pravilna in zdrava prehrana«, ki je eden izmed osnovnih pogojev za zdravje človeka. V prvem delu so učenci spoznavali

zdravo prehranjevanje, sestavili pa so tudi prehransko piramido.

Drugi del dneva pa je bil namenjen praktičnemu delu, in sicer so pripravljali zdravo hrano, preizkušali so se tudi v pripravi pogrinj-kov in strežbi. Delo je potekalo pod vodstvom strokovnjakov s tega področja.

Amalija SUKIČ

INVESTICIJE V OBČINI

Če te dni spremljamo vreme, se nam zdi, da je dežja že preveč, in da se je že napolnila vsaka mala špranjica, vendar pa dolgoročno vseeno ni tako. Pitne vode primanjkuje, izviri presihajo, površinske vode ni več.

Vse to je privedlo do tega, da so se v prvi fazi izdelali projekti za vodovodni sistem v naseljih Vidonci – Grad – Dolnji Slaveči in pridobila gradbena ter druga potrebna dovoljenja.

Kot ste lahko opazili, se je v mesecu juniju pričela izgradnja vodovodnega sistema Vidonci – Grad. Izvajalec je Cestno podjetje Ljubljana, katero je bilo izbrano na podlagi javnega razpisa. Vrednost pogodbenih del je 207,765.579,20 tolarjev, rok izvedbe pa 150 dni od podpisa pogodbe oziroma do konca meseca septembra. Koordinator na gradbišču je podjetje PET-N, dipl. ing. Jože Novak s. p., Krog. Nadzorni organ pri naročniku pa je podjetje DOMING d.o.o. iz Murske Sobote. Izgradilo se bo cca. 26 km voda, vodohran II., povezovalni vod do vrtine pri Gradu ter povezovalni vod do vodohrana I. Po končanju prve faze izgradnje vodovodnega sistema se bo nadaljevala druga faza izgradnje in potem še tretja faza, kolikor bodo dopuščala finančna sredstva v proračunu.

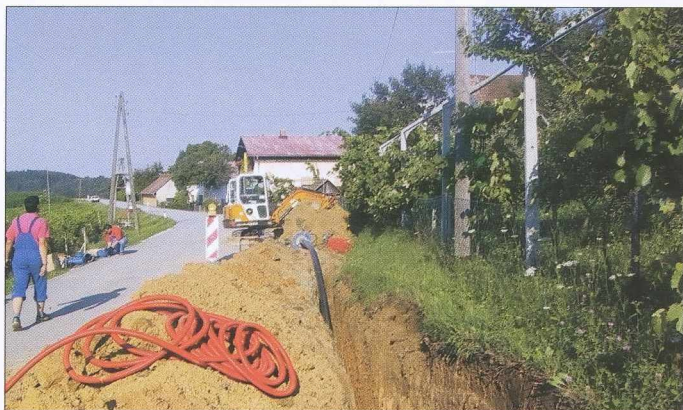
Poleg prve prioritete in največje investicije, izgradnje vodovodnega sistema, je v zaključni fazi izgradnja rastlinske čistilne naprave v Motovilcih. Ob priključitvi vseh enot na kanalizacijo bo sistem začel obratovati. Izvajalec čistilne naprave je pod-

jetje LIMNOS d.o.o. iz Ljubljane v kooperaciji z Režijskim obratom Občine Grad. Sočasno z izgradnjo čistilne se je saniral tudi bližnji most čez potok Lukaj. Po izgradnji RČN bo urejena še njena okolica, jarek in dovozna pot.

Med manjše investicije v občini pa spadajo še tretja faza obnove Zdravstvene postaje Grad – dograditev garaže za dve vozili ter sanacija strehe.

Lidija KRPIČ

ČAS ŽETVE - NEKOČ IN DANES

Mesec julij je ponavadi višek poletne vročine in obenem mesec spravila žitnih pridelkov. Čas žetve se lahko začne že konec junija in se zavleče celo v avgust, kar pa je odvisno od vremena in letine. Vsak dober gospodar verjame, da bo seme obrodlilo svoj sad, in da bo kmet prejel za služen pridelek.

Žetev je že od nekdaj predstavljala največje letno opravilo za kmečke ljudi. Ti so spočetka ročno kosili (kasneje so prišle kosilnice z žetveno napravo), žanjice so brale in spravljale v snope, ki so jih polagale na »povresle« in jih ročno zavezovale. Če je takrat kdo od domačih prišel na njivo, so ga zvezale in »moral« je prinesiti pijačo. Snope so potem znosili v vrsto in jih zložili v »šebare«, ki so šteli po 9 snopov, ali ponekod v »križe«, ki so bili sestavljeni iz 21

snopov. Kapa na »šebari«, ki je pokrivala zrnje vseh snopov, se je imenovala »pop«. Snopje na njivi se je moralo posušiti in nato so ga z živino zvozili domov, kjer je bilo pripravljeno za mlatenje. Prvotna oblika mlatitve je bila s »cepami«.

Jožef Godar iz Kruplivnika se spominja žetve iz leta 1936, ko je njegov oče hodil po mlatitvi. Pri večjih kmetih so imeli mlatilnice, ki

Pozneje so s kurjavo ustvarjali plin, s pomočjo katerega so poganjali mlatilnico. Tak plin so uporabljali v mlinih za mletje zrnja. Manjši kmetje so imeli »peški mašine«, ki jih je poganjal bencinski motor.

Jožef pravi, da so v času njegove mladosti sejali več žita kot danes, zaradi kruha in slame, ker so slamo potrebovali za pokrivanje streh. Žito so mlatili s »cepami« po klasju (»čelili«). Potem so ga »česlali« z brano in naredili šope, da je bilo pripravljeno za kritje strehe. Sejali so tudi ječmen, katerega so mleli in ga dodajali h kruhu. Pšenice so sejali manj.

V vasi Kruplivnik sta bila okrog l. 1971 »mašinista« Janez Kisilak in Jože Hajdinjak, oba iz Kruplivnika, katera sta tega leta kupila mlatilnico in bila njena solastnika. Delovala je na traktorski pogon in skupaj sta večji del mlatila v domači vasi; tudi v Radovcih in delu Vidoncev. V Kruplivniku sta mlatitev opravljala tudi Anton Cvernjek iz Motovilcev in Ludvik Tanacek iz Vadarcev.

Janez Kisilak pripoveduje, da sta v času mlatitve z Jožetom Hajdinjakom vstajala tudi ob 4. uri zjutraj. Potrebno je bilo postaviti mlatilnico na mesto, kjer se je mlatitev opravljala. V enem dnevu sta od jutra do večera lahko opravila delo pri dveh večjih gospodarjih. Da je mlatitev nemoteno potekala, je bilo potrebno približno osemnajst ljudi. Vsak je imel svojo vlogo: pri podajanju, metanju in odvezovanju snopov; vrečarja sta nosila in polnila vreče z zrnjem, pri delu sta bila potrebna tudi graditelja »oslice« in »kazaloš«, ki je dajal nasvete, kako

jih je poganjala živina: dva para krav in za zamenjavo dva para konj. Naprava, pri kateri je moral biti prenos vrtenja zobatega kolesa na malo kolo, da je funkcioniralo, se je imenovala »gepl«. Poganjali so ga lahko tudi ljudje. Morali so biti vsaj štirje.

»Magajarom« je bila mlatilnica na kurjavo - parni pogon. Da je bila zjutraj usposobljena za delo, so morali kuriti vanjo že okrog polnoči.

»Fotografija mlatitve iz l. 1974 v Radovcih – »mašinistov« Janeza Kisilaka in Jožeta Hajdinjaka iz Kruplivnika.

naj zlagajo »oslico« tisti, ki so nosili slamo. Eden je nosil pleve, eden »to-reke« na podstrešje, kjer jih je bilo potrebno odjemati. Vse pa je bilo pod budnim očesom »mašinstov«, ki sta se vsake pol ure menjavala pri podajanju snopja v mlatilnico. Janez je vozil mlatilnico, postavljala pa sta jo oba z Jožetom. Oba sta jo tudi čistila in mazala dvakrat tedensko, glavni »druml« pa vsak dan. Za njiju je mlatitev trajala mesec dni. Na koncu mlatitve so se ljudje veselili nad končanim delom in se sprostiti ob raznih »hecih« na slami, »mašinsti« pa sta bila zadovoljna ob uspešni zaključitvi sezone. V začetku sta imela urno plačilo, kasneje pa od vreče. Vsekakor sta tudi onadva morala plačati davek od svojega zaslužka. Janez pravi, da sta z Jožetom okrog leta 1980 zadnjič mlatila z mlatilnico. Za njiju so se končali naporni časi mlatitve. Nekako takrat je mlatilnica izgubila na veljavi. Prišli so časi kombajnov.

Pojav kombajnov na naših njivah je bil veliko čudo. Ljudje so jih z zanimanjem spremljali in opazovali.

Ciril Mihalič iz Kruplivnika ome-

»Prvotni kombajn«, last Cirila Mihaliča iz Kruplivnika, leta 1988.

nja, da so se prvi kombajni pojavili že okrog leta 1975. Grajeni so bili tako, da je bilo potrebno dodajati vreče za zrnje, kasnejši pa so že imeli rezervoarje. On sam je imel prvič redno sezono žetve s svojim kombajnom kot kombajnist (na sliki) leta 1988.

Okrog leta 1983 so bili med prvi-

mi kombajnsti v vasi: Anton Čerpnjak, ki je upravljal kombajn skupaj s Štefanom Hajdinjakom, in Jože Majc, vsi iz Kruplivnika. Kasneje je Anton Čerpnjak prevzel to delo še od dveh lastnikov kombajnov od Grada. V Kruplivnik so prihajali »žet« s kombajni tudi iz sosednjih vasi.

Danes so to delo opustili vsi omenjeni vaški kombajnsti; aktivno žanje še Ciril Mihalič.

Ljudje se z nostalgijo spominjajo starih časov. Čeprav danes kombajni opravijo to delo v neprimerno krajšem času, nas preganja časovna stiska. Spremenil se je način dela in življenja.

Štefka BOHAR

SEZNANITEV VOJAŠKIH OBVEZNIKOV

Uprava za obrambo Murska Sobota in Občina Grad sta 12. aprila 2005 pred občinsko zgradbo pri Gradu organizirali delni prikaz oborožitve in opreme slovenske vojske ter možnosti vključitve v njene strukture ob seznanitvi s pravicami vojaških obveznikov letnika 1987. S pravicami so se seznanili mladi obvezniki iz Občine Grad in Občine Kuzma.

Vseh obveznikov je bilo 30. Predstavitev so si kljub mrzlemu deževnemu vremenu ogledali tudi

učenci Osnovne šole Grad in ostali občani, ki jih je prikaz slovenske vojske zanimal.

V veliko čast pa je bila vsem prisotnost majorja ameriške vojske, gospoda Scotta E. Fredericksena, in predstavnikov madžarske vojske. Gospod Fredericksen si je ogledal tudi grajsko poslopje in poskusil gorički bograč ter dobro kapljico goriškega vina v grajski vinoteki.

Lidija KRPIČ

»Major, g. Grof in župan«

OČIŠČEVALNA AKCIJA

Prelepo prebujajoče se pomladno sončno sobotno jutro je bilo kot nalašč za vse udeležence očiščevalne akcije Občine Grad. V akciji je sodelovalo dvanajst društev oziroma sto sedemdeset ljudi. Zbrano je bilo 960 kg smeti, ki so bile odpeljane na deponijo v Puconce. V zahvalo za sodelovanje v akciji pa je vsak udeleženec prejel majico z logotipom občine Grad. Konec akcije je bil v grajskem parku, kjer smo se malo odpočili in okrepčali z bogračem, ki sta ga pri-

pravili lovski družini Radovci – Boddenci in Grad – Kuzma.

Namen spomladanske akcije je urejati okolje, da bo privlačno tako za prebivalce kot za obiskovalce našega kraja, prispevati k ozaveščanju in s tem tudi h kakovosti življenja. Akcija je usmerjena v urejanje bivalnega okolja, podeželja, nabrežij potokov, gozdnega prostora, okolice prometnih poti. Tako smo tudi občani Občine Grad prispevali velik delež k temu ozaveščanju.

Lidija KRPIČ

»Malica v grajskem parku«

OBISK AVSTRIJSKEGA VELEPOSLANIKA

V sredo, 23. marca 2005, je Občino Grad obiskal avstrijski veleposlanik v Sloveniji, dr. Valentin Inzko. Veleposlanik je želel podrobneje spoznati občino, dogajanje v njej, načrte v prihodnje, ter se seznaniti z morebitnim čezmejnim sodelovanjem, predvsem s sosednjo Avstrijo. Ogledal si je tudi župnijsko cerkev Marije Vnebovzete pri Gradu in izmenjal nekaj besed z župnikom, Štefanom Kuharjem. Nato pa si je še ogledal grad s sedežem Krajinskega parka Goričko in nazdravil z županom v grajski vinoteki. Presenečen je bil nad našo gostoljubnostjo in obljubil, da si bo prišel znamenitosti v Občini Grad še enkrat ogledat.

Lidija KRPIČ

V grajski vinoteki

PRIZNANJA KRVODAJALCEM

Krajevna organizacija Rdečega križa Grad in Območno združenje Rdečega križa Murska Sobota sta 5. junija 2005 pripravila slovesnost podeljevanja priznanj zaslužnim krvodajalcem v Občini Grad. Slovesnosti sta se z Območnega združenja udeležila sekretarka, Angela Sobočan, in predsednik komisije za krvodajalce, Mirko Šeruga.

Pri izvedbi sta nam pomagali Občina Grad in Osnovna šola Grad, ki je pripravila kratek kulturni program. Program je povezovala Danijela Krpič. Po pozdravnih nagovorih predsednice KO RK Grad, Darinke Bauer, župana občine Grad, Daniela Kalamarja, in predsednika krvodajalske komisije pri Območnem združenju, Mirka Šeruge, se je začelo podeljevanje.

Za 5-krat darovano kri so priznanje prejeli: Dragica Bokan, Simon Ciz, Robert Cör, Renata Čerpnjak, Marica Dervarič, Mateja Ferko, Kristina Gjergjek, Miran Gjergjek, Viljem Grah, Zdenko Hajdinjak, Janja Hüll, Rudolf Klement, Milan Kovač, Franc Krpič, Simona Ribaš, Branka Ropoša, Jože Semler, Gabrijela Slamar, Klavdija Sukič, Rudi Sukič, Denis Šeruga, Iztok Šišič, Ana Tanacek, Srečko Vogrinčič, Marija Zorger in Vojko Zorger.

Za 10-krat darovano kri so priznanje prejeli: Ivan Bauer, Alojzija Bernjak, Brigita Car, Gregor Ferko, Štefka Franc, Štefan Gjergjek, Jožef Grah, Tomaž Grah, Marija Hüll, Dragica Lehner, Marjan Lehner, Daniel Makari, Dragica Mencigar, Lilijana Roudi, Amalija Sukič, Alojz Sukič, Marija Šadl, Jožef Šišič, Marjan Tanacek in Jože Žohar.

Za 15-kratno darovanje so prejeli priznanje naslednji krvodajalci: Štefan Bokan, Bela Gaber, Marjan Gumilar, Jože Hajdinjak, Boris Kerčmar, Stanko Kerec, Janez Kovač, Danijela Krpič, Bernarda Lovenjak, Tatjana Melin, Anton Mencigar, Alojz Recek, Stanislav Ropoša, Janez Slamar, Anton Smodiš in Angela Šeruga.

Za 20-kratno darovanje krvi so prejeli priznanje: Silvo Dervarič, Alojz Ficko, Robert Ficko, Jože Gomboc, Cecilija Slamar, Dragica Žekš, Angela Žokš in Marjan Žokš.

Za 25-krat darovano kri so priznanje prejeli: Štefan Car, Franc Kerec, Marija Kikec, Janko Kozel, Viktorija Krpič, Angela Lang in Terzija Volf.

Za 30-kratno darovanje krvi so priznanje prejeli: Jožef Bauer, Drago Dervarič, Marjan Lovenjak, Jože Šadl, Štefan Štraus in Zlatko Vertič.

Za 35-krat darovano kri so priznanje prejeli: Alojz Ropoša, Alojz Sukič in Jože Volf.

Priznanje za 40-krat darovano kri so prejeli: Teodor Cvörnjek, Zlatko Ferko in Štefan Gumilar.

Plaketo in priznanje za 50-krat darovano kri sta prejela: Bela Celec in Angela Končič.

V občini Grad je največkrat, in to kar 97-krat, daroval kri gospod Anton Fujs od Grada, Rdeči križ Slovenije mu je zato podelil Zahvalno listino za dolgoletno sodelovanje na področju krvodajalstva.

Zahvalno listino Rdečega križa Slovenije je za izjemno pomoč in sodelovanje na področju krvodajalstva prejela tudi predsednica KO RK Grad, gospa Darinka Bauer.

Po slovesnosti je bila pogostitev vseh prejemnikov priznanj in družabno srečanje.

Darinka BAUER

Anton Fujs od Grada je kar 97-krat daroval kri.

20. TEK NA GRAD IN 3. POHOD PO GRADU Z OKOLICO

In dočakali smo jubilejni 20. tek na grad - 28. maja 2005. Že v dopoldanskih urah smo bili priča pravemu otroškemu živ-žavu, kajti otroci iz Osnovne šole Grad so se pomerili v šolskem tekmovanju.

Čeprav so bili teki izven konkurence, pa je bil tekmovalni duh na tako visokem nivoju, kot da se borijo za najprestižnejša mesta. Sicer pa, najboljši trije iz razreda, posebej dečki in posebej deklice, so prejeli medalje. Na vprašanje: »Kakšen naziv pa imam sedaj, ko sem dobil medaljo,« je bil odgovor na dlani: »Ti si pa prvak razreda!«. Morete si zamisliti ponos na še rdečih ličkah fanta, ki je domov prinesel svojo prvo medaljo.

Po dvanajsti uri pa so se začeli počasi zbirati tisti, ki so ciljali na bolj zveneče naslove, na naslov državnega prvaka ali prvakinje v gorskem teku gor/dol za leto 2005.

Ker vsako leto poskrbimo za kakšno presenečenje oz. popestrimo prireditve, smo tudi letos poskrbeli, da obiskovalcem ni bilo dolgčas. Pred svečanim odprtjem prvenstva se je nebo nad Gradom obarvalo v različnih barvah padal dvanajstih padalcev. Ponosni smo, da imamo tudi sami korenjaka padalca, Denisa in Špelo. Lansko leto en tandem, letos že dva. V prvem je skočil naš stari znanec Robert Žohar, ki ga je lanski

skok tako prevzel, da je moral letos ponoviti. V drugem tandemu pa kdo drug kot TINA MAZE. Prinesla je slovensko zastavo in svojo preprostost. Še en gost, zelo simpatičen, »puščavski lisjak« MIRAN STANOVNIK, ki pa je k nam pripotoval kar z avtom, kajti poškodba mu je preprečila, da bi si Grad ogledal tudi s ptičje perspektive. Bila sta naša gosta celo nedeljo, ogledala sta si nekaj naših znamenitosti in razgibano pokrajino, bila podeljevalca medalj in priznanj najboljšim tekačem skupaj z županom Občine Grad, Danielom Kalamarjem, in bila na razpolago za vprašanja, avtograme in pogovor kar tako, za kar smo jima hvaležni.

Slovenska himna, zapeta v živo iz ust Bernarde Mešič, je umirila vzdušje ob prihodu Tine in Mirana, kajti meni in vsem, ki so bili prisotni, je kri zaledenela ob vrhunski solo izvedbi in pogledu na dviganje slovenske in evropske zastave.

Po uradnem odprtju prvenstva pa so že čakali na startu najmlajši dečki in deklice. Tekli so en mali krog, najboljši domačin je bil Patrik Šišič, med deklicami pa Karmen Štraus. Starejši dečki in deklice pa so tekli že dva mala kroga, najboljši domačin je bil Damir Flisar, domačinka pa Mateja Škalič.

Med premorom tekov smo se zahvalili tistim osebam in organizacijam, ki so v teh dvajsetih letih Tekov na grad bili najzaslužnejši, da so se ohranili do danes, ali pa bili organizatorji. Naj navedem, da je bil pobudnik teka Marijan Hüll, ki še danes aktivno sodeluje pri organizaciji in je najzaslužnejši, da smo ga ohranili do danes.

Na igrišču pa so se zbrali pohodniki, bilo jih je približno 120, ki so za spremembo imeli skupinski start. Naš namen je bil, da se pohodniki od blizu in daleč na poti spoznavajo in navežejo stike. Naši domači pohodniki pa so se izkazali kot pravi turistični vodniki.

In že smo bili pri novem startu tekačev. Tokrat mladinci, mladinke in vse članice, ki so tekli dva velika kroga, 6 km. Najboljši mladinec je bil Marko Tratnik - Podnanos, mladinka pa Mateja Kosovelj, prav tako Podnanos. Najboljša članica Daneja Grandovec iz Maribora, ki je prejela tudi posebno nagrado organizatorja, kajti popravila je rekord proge, veteranka pa Marta Gričar iz Celja.

Vrhunec tekov so predstavljali člani, ki so tekli kar tri kroge, skupaj 9 km. Najhitrejši je bil Boštjan Hrovat iz kluba THB, drugi Mitja Kosovelj - TK Kobarid in tretji Igor Šalomon - KGT Papež. Skupaj je v konkuren-

ci teklo 181 tekačev in 108 otrok Osnovne šole Grad dopoldan izven konkurence.

Za zaključek smo izvedli še družinski tek. In dobili smo vse zmagovalce, vse, ki so pretekli katerokoli progo. Naše tekaške preizkušnje so šteje poleg uradnega Državnega prvenstva v gorskih tekih gor/dol za leto 2005 tudi za Pokal Slovenije v gorskih tekih za leto 2005 in tudi za Pokal Pomurja v rekreativnih tekih POM-P-2005.

Pred samo svečano podelitvijo medalj in nagrad pa spet pogled v nebo. Prihrumelo je akrobatsko letalo, ki sta ga pilotirala Emil Šeruga in Marjan Gujt. Vsi, ki ste to videli, veste, kaj vse sta počela, vsem, ki ste to zamudili, pa je lahko žal.

Tudi 20. tek na grad smo spravili pod streho. Veseli smo, da se mnogi tekmovalci in tudi rekreativni tekači

V SPOMIN AKADEMIKU LUDVIKU GYERGYEKU

Dr. Anton Vratuša, prvi častni občan občine Grad, gospa Gyergyek in župan Daniel Kalamar so ob praznovanju 5. občinskega praznika položili cvetje na grob univerzitetnega profesorja - akademika Ludvika Gyergyeka, proglašena za častnega občana Občine Grad leta 2003.

vračajo k nam, in da teči ne pomeni samo zmagovati, pač pa skrbeti zase, za svoje telo in svojega duha. To nam že nekaj let dokazujeta najstarejša udeleženca teka, Lojzka Bratuša – TS Radenska, ki se približuje 70-im letom, in Polde Dolenc, ki je znamko 70 že presegel.

Veseli smo, da k nam prihajajo tudi novi tekmovalci in obiskovalci, kajti žal ugotavljamo, da Slovenci ne poznamo svoje majhne dežele. Tudi šport je lahko nosilec promocije naše občine in verjamemo, da smo z našo prireditvijo popeljali marsikaterega obiskovalca domov z lepimi spomini na Grad.

Za naslednje leto velja povabilo na 21. tek na grad tudi Vam.

Andreja CELEC

KRESOVANJE OB 1. MAJU NA DOLNJIH SLAVEČIH

Ker je bila letos velika noč malce prezgodaj in vreme neugodno, smo naše tradicionalno kresovanje predstavili na 1. maj. Po krajšem kulturnem programu smo zakurili ogenj, se malce okrepčali in pozabavali. Tudi petja in plesa ni manjkalo.

Slavica POTOČNIK

AKTIVNOSTI ŠRD DOLJNI SLAVEČI

17. aprila letos je pohodniško društvo Triglav iz Nove Gorice priredilo pohod »Spoznavajmo Kras« na temo »S Triglavom do zdravja«. Ker je to društvo poleg našega edino v Sloveniji, ki je član mednarodne zveze

pohodnikov IVV, smo se odločili, da jih obiščemo. Udeležili smo se pohoda, ki je potekal v Lipi na Krasu in okolici. Družbo so nam delali še pohodniki iz »Peški« društva Motovilci. Po kamniti progi smo

prehodili 12 km, imeli smo lep razgled na morje, pokazali so nam še jamo, v kateri so bili med vojno ustreljeni partizani. Navezali smo nova poznanstva in dobili obljubo, da nam obisk vrnejo.

POHOD TREH DEŽEL

14., 15. in 16. maja se je odvijal trideželni binkoštni pohod, v katerem so sodelovala društva iz Slovenije, Madžarske in Avstrije. V treh dneh torej štirje pohodi.

Prvi pohodniški dan je potekal na Madžarskem v Szentgotthardu in popoldne v Avstriji v kraju Rax-Bergen. Drugi dan se je odvijal pri nas. ŠRD je bilo prireditelj, seveda s pomočjo občine in sponzorjev.

Start je bil ob grajskem poslopju pri Gradu od 8. do 11. ure, pohodnike pa je pot vodila mimo več znamenitosti v graški občini.

Podali so se od gradu do grajskega vodnjaka in do župnijske cerkve Marije Vnebovzete pri Gradu.

Skozi Pörgo so nadaljevali pot po prijetni poti čez Kukojco na Dolnje Slaveče mimo rojstne hiše prekmurskega katoliškega pisatelja Mikloša Küzmiča. Okrepčali so se v gasilskem domu na Dolnjih Slavečih (kruh z domačimi ocvirki ali zaseko in dobra kapljica). Pot so nadaljevali proti Kruplivniku, kjer so postali ob kužnem znamenju – Belem križu.

Čez bregove in gozdove so prišli

do kripte – grobnice grajske gospode, kjer se jim je spet prilegel krajši počitek. Čakala jih je še zadnja etapa poti in cilj na dvorišču grajskega poslopja.

Pohoda se je udeležilo čez 300 pohodnikov - med njimi so bili domači pohodniki, pohodniki iz sosednje Avstrije, veliko pa jih je bilo tudi iz Nemčije.

Kljub slabemu vremenu je pohod uspel in vsi smo bili zadovoljni.

Tretji pohodniški dan pa je potekal v Avstriji (v Fürsthenfeldu).

Vsa štiri društva, ki so sodelovala v trideželnem pohodu, so sklenila, da je bil to prvi tovrsten pohod, nikakor pa ne zadnji. Torej se vidimo spet naslednje leto!

IZLET PO LOGARSKI DOLINI

Po uspešnem poslovnem letu si vsa- kdo zasluži oddih in sprostitve, zato je društvo »Peški« Motovilci na svo- jem letnem občnem zboru sklenilo, da bo za vse, ki so imeli kakršnekoli zasluge, da je društvo uspešno izve- dlo svoj del naloge na prireditvi »Noč čarovnic 2004«, organiziralo enodnevni izlet.

Tako smo se 11. junija podali na pot po Savinjski dolini. Cilj nam je bila sicer Logarska dolina z zname- nitim slapom Rinke, vendar pa smo izkoristili vsak korak in spotoma spoznavali še druge znamenitosti. Ta- ko smo si ogledali Zakladnico maš- nih plaščev v cerkvi v Radmirju. Tu je shranjena zbirka dragocenih daril in mašnih oblačil iz 18. stoletja. Med drugim je enega od mašnih plaščev, lastnoročno izdelanega, darovala sa- ma cesarica Marija Terezija. Zbirka predstavlja resnično edinstvene umet- nine, saj si ne moremo zamisliti, kakšne sposobnosti so ljudje imeli že takrat, saj so v plaščih ročno uvezane zlate in srebrne niti.

ga parka. Tu je bilo moč začutiti sve- žino čistega zraka, ki ga dajejo gozd in travnate zelenice. Ta prostor pred- stavlja možnost za umik iz vsakdanji- ka, pomeni razbremenitev in dobro počutje. Kljub vzpenjajoči se poti, ki poskrbi med drugim tudi za precejš- njo telesno aktivnost, se ljudje spro- stijo in popolnoma predajo užitku.

Ko smo končno dosegli sam vrh – Orlovo gnezdo, smo bili res po- trebni okrepčila, ki smo si ga tudi privoščili. Nekateri so imeli voljo še po višjih ciljih, zato so se povzpeli kar do samega izvira slapa Rinke.

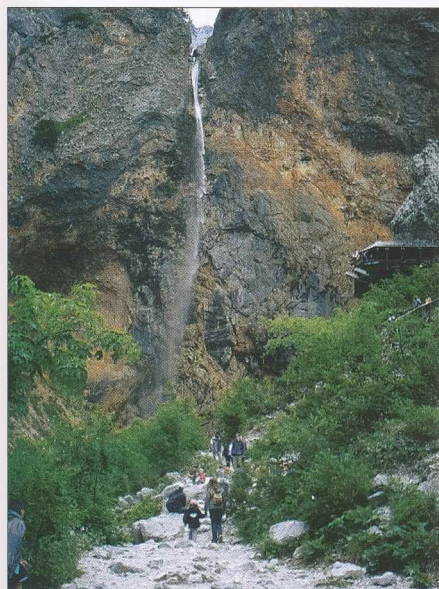
Poseben vtis name in verjetno tu- di na vse ostale izletnike je naredila

romantična poroka ob skalnatih iz- virih ob Vili Palenk, kjer smo se le začasno ustavili, a smo imeli to sre- čo, da smo si lahko ogledali poročni ambient, ki v primerjavi s standar- dno poroko mladoporočencem zago- tovo ustvari čisto drugačno vzdušje.

Po okusnem kosilu smo se odpra- vili še v Mozirski gaj, kjer smo ob- čudovali lepote naravnih danosti ob skrbni negi pridnih človeških rok.

To je bila tudi naša zadnja posta- ja. Polni vtisov, takšnih in drugač- nih, smo se v večernih urah vrnili domov. Seveda smo si zaželeli, da bi se še kdaj skupaj podali na tako pot.

Tatjana GRAH

Nato smo pot nadaljevali in se podali po poteh Logarske doline, ki je že od leta 1987 razglašena za kra- jinski park. Obisk te čudovite narav- ne znamenitosti je primeren za vse tiste, ki so ljubitelji narave v pravem pomenu besede.

Pot nas je vodila skozi čudovite koticke neokrnjene narave krajinske-

OČIŠČEVALNA AKCIJA

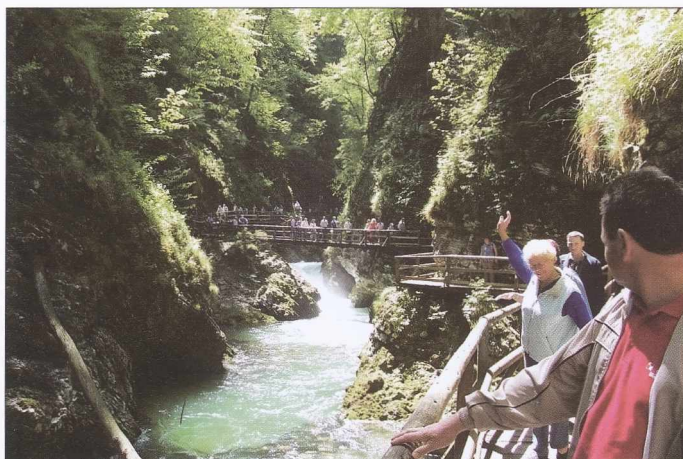
23. aprila je v okviru občine po va- seh potekala očiščevalna akcija, v ka- tero bi naj bila vključena vsa društva in seveda tudi ostali vaščani. O akci- ji smo bili vsi informirani, vendar je že drugo leto odziv vaščanov (tistih, ki niso vključeni v društva) slab. Akcije na Slavečih so se udeležili člani ŠRD Dolnji Slaveči in Gasil- skega društva D. Slaveči, vaški pred- sednik ter nekaj mladih. Počistili smo celo vas, čeprav nismo samo mi tisti, ki onesnažujemo našo in vašo okolico.

Slavica POTOČNIK

»Kupček« smeti je bil kar velik...«

IZLET VAŠČANOV RADOVCEV

Pogled na čudovito sotesko Vintgar

Tudi okrepčati se je bilo potrebno

V soboto, 21. 05. 2005 smo se vaščani Radovcev odpravili na izlet po Gorenjski, ki ga je organiziralo Športno društvo Radovci ob pomoči PGD Radovci. Udeležili so se ga vsi, ki so kakor koli sodelovali in pomagali pri organizaciji in izvedbi prireditve »Noč čarovnic«. Podatek, da se je izleta udeležilo kar 56 vaščanov in vaščank, je dovolj zgovoren, da smo Radovčani res pripravljeni na vse in za vse.

Za izlet smo se prav tako kot vselej dobro »opremili« z jedačo naših pridnih gospodinj in pijačo, ki so jo prispevali naši sponzorji.

Pot nas je v zgodnjih jutranjih urah vodila vse do Bleda, kjer smo si ogledali grad. Nato smo nadaljevali naše popotovanje v sotesko Vintgar, kjer smo se naužili lepot. Pot nas je nato vodila proti Be-

gunjam, kjer smo si ogledali muzej talcev, Avsenikovo galerijo in film o legendarnem ansamblu bratov Avsenik. Ker je bilo za nami že kar nekaj ur hoda, smo bili potrebni okrepčila. Tako smo kosili v eni izmed prijetnih gostiln v Kamniku. Na poti domov smo imeli še možnost spoznati marsikatero od lepot naše domovine, predvsem pa so bili nujni postanki, kjer je bilo potrebno izprazniti prtljažni prostor avtobusa. Seveda pa ob vsem tem ni zmanjkalo dobre volje, smeha in še marsičesa, kar spada k dobremu izletu. Tudi to je bil eden od razlogov, da smo se vrnili pozno v noč vsi zadovoljni, z lepimi občutki in spomini v upanju, da bo tak izlet uspel tudi prihodnje leto.

Jože SEVER
Suzana FARIC

Skupna fotografija z Bleda

OBNOVA MISIJONA

V sredo, 9. marca smo z večerno sveto mašo začeli obnovo svetega misijona. Lansko leto nas je Kristus nagovarjal: »Glej, stojim pred vrati in trkam«. Po enem letu je Kristus znova stal pred vrati in trkal. Tudi letos nas je nagovoril, spodbudil in opogumil.

Obnovo misijona sta vodila brata kapucina, p. Primož Kovač in p. Bernard Jauk, ter sestra Sv. križa, Mirjam Ferčak. Vsak dan smo imeli dve sveti maši z govorom za vse v župnijski cerkvi, po mašah pa srečanja za starše, mlajše in starejše zakonce, upokojence, molivce, župnijske sodelavce ter mladino. Potekale so tudi različne delavnice za osnovnošolske otroke, kjer so se otroci s pomočjo animatorjev in misijonarjev poskušali bolje približati Jezusu. Svete maše smo imeli tudi v vaških kapelah v Vidoncih in Motovilcih.

Tudi tisti, ki se obnove misijona niso mogli udeležiti v cerkvi, torej bolni in ostareli, so lahko opravili sveto spoved in prejeli Jezusa, saj sta jih misijonarja, skupaj z domačim župnikom, obiskala na domu.

Na ta dogodek smo se pripravljali predvsem z molitvijo. Upam, da je vso seme, ki sta ga v teh dneh v naši župniji sejala misijonarja, padlo na plodna tla, kjer bo obrodilo obilo sadov.

Mateja FERKO

SEKTORSKE VAJE V RADOVCIH

Občinska gasilska zveza Grad je 19. 06. 2005 razpisala sektorske vaje za sektor Grad. Določeno je bilo, da bodo gostitelji sektorskih vaj v letu 2005 Radovčani.

Na sektorskih vajah je sodelovalo 9 ekip. Kot gostje pa so se omenjenih vaj udeležili tudi gasilci iz Feringa v Avstriji.

Najbolje sta se ponovno odrezali ekipi iz Motovilcev, ki sta osvojili prehodni pokal. Drugo in tretje mesto pa sta osvojili prva in druga ekipa iz Dolnjih Slavečev.

Seveda po končanem tekmovanju ni zmanjkalo zabave in dobre volje ob živi glasbi. Za le-to so poskrbeli člani ansambla Atlanta.

Jože SEVER
Suzana FARIC

Potrudimo se ob budnem sodnikovem očesu

Ekipa gasilk iz Radovcev

»Dajmo, dajmo, tudi čas se šteje!«

DRUŠTVO ŽENA IN DEKLET IZ KRUPLIVNIKA NA IZLET V KOPRIVO

Prvo soboto v juliju smo se aktivne članice društva odpravile na izlet. Z gasilskim kombijem nas je g. Čerpnjak zapeljal na vinotoč Dušana Dervariča v Koprivo, to je blizu Razkrižja. Lastnik tega vinotoča je naš nekdanji sovaščan ter dobavitelj vina našemu društvu že od vsega začetka. Tam smo si ogledali okolico, kjer so hribi poraščeni z vinogradi, se odpravili do bližje kapelice. Nato smo se okrepčali ob hišnih specialitetah ter v kleti poskusili različne sorte vin. Izlet smo sklenili z obiskom gostilne pri Lovenjaku v Polani, kjer smo ob »retašu« in kavi še malo poklepetali. Kajti v tem tempu življenja nam res ostane zelo malo časa za družabna srečanja, zato si tudi kmečka in delavna ženska včasih mora privoščiti malo sprostitve in zabave.

Alenka KISILAK

7. NOČNO GASILSKO TEKMOVANJE IN 60. OBLETNICA PGD MOTOVILCI

V soboto, 9. 7. 2005 je v Motovilcih potekalo že sedmo tradicionalno nočno gasilsko tekmovanje za prehodni pokal vasi Motovilci. Pod reflektorji se je pomerilo 21 moških in 6 ženskih desetih. Pri članicah so slavile gasilke iz Serdice pred Gabrnikom in Križevci v Prekmurju. Pravi boj se je odvijal med člani, saj so za zmago odločali meti torbice v cilj. Na koncu so se zmage veselili gasilci iz Šratovcev. Drugo uvrščena Slovenja vas je zaostajala za pičlih 8 desetink sekunde, tretje uvrščeni Korovci pa za 1 sekundo. Tako ženska enota iz Serdice kot tudi moška ekipa Šratovci sta prehodna pokala osvojili že drugo leto zapored.

Kljub slabemu vremenu v prejšnjih dneh to noč ni deževalo, tako da so imele vse ekipe dobre pogoje za tekmovanje. Tudi obiskovalcev se je zbralo presenetljivo veliko število, saj je bilo v okolici kar nekaj prireditev. Za njihovo dobro razpoloženje so poskrbeli člani skupine Strici,

ki so takt narekovali do petih zjutraj. Tako se je nočno tekmovanje končalo kar podnevi in vsak je zlahka našel pot domov, ker ga ni ovirala tema. Seveda pa se takega tekmovanja ne da organizirati čez noč. Priprava te-

kmovalnega prostora, okolice ter gasilskega doma je bila v teku cel teden, oteževale pa so jo obilne padavine. Toda največji del priprav poteka celo sezono, saj se letno udeležimo približno 20 tekmovanj po Prekmurju in na Štajerskem. Konec koncev so se vsi vloženi trudi članom PGD Motovilci obrestovali, saj je bilo to tekmovanje eno najuspešnejših na področju Pomurja ter Štajerske.

Poleg tekmovanja pa smo 19. 6. 2005 praznovali tudi 60. obletnico ustanovitve društva. Ob tej priložnosti smo pripravili proslavo, kate-re se je udeležilo čez 150 gasilcev ter ostalih povabljenih gostov. Prijatelji iz Prostovoljnega gasilskega društva Braslovče so nam podarili šest požarnih oblek in spominsko plaketo. Dan prej smo se spomnili vseh ustanovnih članov ter položili venec in prižgali sveče. Podelili smo tudi priznanja najzaslužnejšim članom ter ostalim sodelavcem. Za petdesetletno delo v gasilstvu sta tako priznanje prejela Štefan Krenos in Anton Čontala. Poleg njiju je plaketo veteran prejelo še pet članov. Ti starejši gasilci so lep zgled mladim, ki jih v naši vasi ne primanjkuje. Tako ni bojazni za naslednjih 60 in še več let.

4. TRADICIONALNI POHOD DRUŠTVA »PEŠKI«

4. tradicionalni pohod po Motovilcih, ki ga je priredilo društvo »Peški«, je bil 22. maja 2005. Prigledni je veliko pohodnikov iz občine in tudi izven nje. Tako je traso prehodilo kar 190 pohodnikov, kar je veliko več kot leto prej. K temu je verjetno pripomoglo tudi lepo vreme. Za popestritev pa je poskrbel mladi harmonikar, ki je po postajah

zabaval pohodnike, da so se lažje okrepčali z jedačo in pijačo. Prireditev je seveda tudi tokrat uspela.

V društvu smo zadovoljni, saj opažamo, da se vedno več ljudi zaveda blagodejnega vpliva te dejavnosti na dušo in telo posameznika, ter ji zato daje tudi večji pomen.

Tatjana GRAH

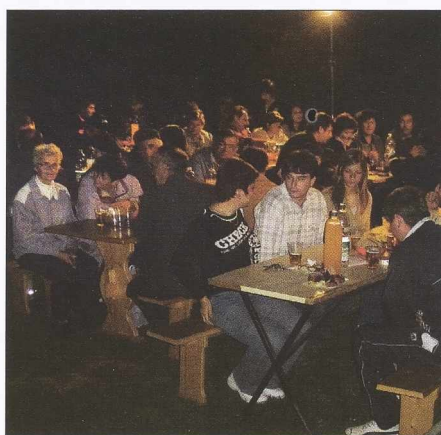

PRAZNOVANJE V KRUPLIVNIKU NA PREDVEČER 1. MAJA

Praznik dela, ki ga praznujemo vsako leto 1. maja, je obeležen s kresovanjem in postavljanjem mlaja. Vsako leto ga na tak način proslavljamo tudi v Kruplivniku.

Fantje in moške iz vasi se na predvečer 1. maja lotijo postavljanja smreke, ki jo v ta namen že naprej določijo in posekajo. Postavljanje mlaja poteka najprej pri gostilni Beli križ, nato pa še pri Vaško-gasilskem domu.

Tudi letošnje leto je bilo tako. Po končani postavitvi mlajev se je na povabilo vaškega odbora, Društva žena in deklet ter članov PGD pri vaško-gasilskem domu zbralo precejšnje število vaščanov. Za to priložnost so prizadevni posamezniki postavili šotor ter članice Društva žena in deklet pripravile mize in klopi za pogostitev vseh udeležencev tega večera. Družina Šoštarich iz Kruplivnika je za to pogostitev prispevala dobršen del mesa. Vsi navzoči so bi-

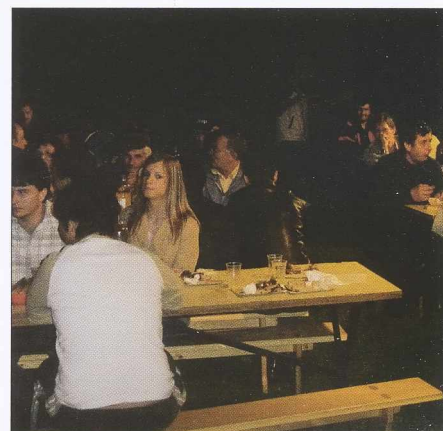

li pogoščeni s pečenko in dobro kapljico. Prijeten večer ob klepetu in redkem snidenju tolikšnega števila vaščanov se je raztegnil v noč. Prijetno vzdušje je s svojo navzočnostjo popestril tudi župan občine Daniel Kalamar.

Letošnje druženje na predvečer 1. maja je bilo že četrto zapored. Takšna tradicija srečevanj pomeni za vaščane priložnost za utrjevanje in razvijanje dobrih in prijateljskih

medsebojnih vezi, ki jih danes vse bolj pogrešamo. Srečanje toliko ljudi na enem kraju vliva prijetno spoznanje, da nas povezujejo tople človeške vrline in smo s svojo navzočnostjo prispevali k prazničnosti 1. maja. V pomladno jutro je dogoreval kres našega ognja in daleč za nočjo se je nekje na obzorju rojevalo prvomajsko jutro.

Štefka BOHAR

POSTAVLJANJE MLAJA V KOVAČEVCIH

Da slovenski pregovor »V slogi je moč« drži, so potrdili tudi vaščani Kovačevcev ob postavljanju mlaja. Mladina se je zbrala v popoldanskih urah in se odpravila v gozd, da bi posekala smreko. Naši postavni fantje so smreko kar hitro spravili na tla in jo uspešno pripeljali do gasilskega doma. Tam so se počasi začeli zbirati še ostali vaščani in začelo se je postavljanje mlaja. Z obilico smeha in s skupnimi močmi je mlaj ponosno stal. Po uspešno opravljenem delu pa je treba poskrbeti tudi za želodček. Mize so se šibile pod dobrotami in tudi za dobro kapljico je bilo poskrbljeno. Ob toploti, ki je žarela iz zakurjenega kresa, se je postavljanje mlaja prevesilo v dobro zabavo, o čemer priča dejstvo, da so se zadnji vaščani poslavljali proti zgodnjim jutranjim uram z obljubo, da se naslednje leto spet dobimo.

Doris TROHA

NOVI REFLEKTORJI NA IGRIŠČU V VIDONCIH

Ukvarjanje s športom je v današnjem času zelo priljubljeno, zabavno in vsekakor koristno. Tega se zavedamo tudi v Vidoncih. Med našimi fanti je poleg vseh ostalih aktivnosti priljubljen tudi nogomet. V ta namen so poleg igrišča že zgradili slačilnice, katerih odprtje je bilo lansko leto, letos pa so postavili še razsvetljavo, tako da se lahko tekme odvijajo tudi v večernih urah.

2. julija letos je športno društvo

organiziralo odprtje reflektorjev. Na ta dan se je odvijal turnir štirih ekip, katerega finale so odigrali člani ŠD Vidonci proti veteranom Vidoncev in Otovcev pod svetlobo novih reflektorjev. Atrakcija dneva pa je bila tekma med žensko ekipo in ekipo pionirjev iz Vidoncev, kjer so zmagale ženske. Prireditev se je nadaljevala s prijateljskim druženjem ob pijači in jedači.

Mateja FERKO

NOGOMETNI KLUB GRAD

NK Grad v okviru aktivnih klubov NZS nogometnega športa združuje in izvaja vse oblike igre nogometa v MNZ Murska Sobota. Gotovo je zanimivo, da

je šlo za prvo tovrstno realno in zasluženo uvrstitev na lestvici prve MNL Murska Sobota - drugo mesto prvenstvenega dela tekmovanja in v zvezi s tem odigrane kvalifikacije za prehod v višjo ligo. Tekma z nasprotnikom iz Lendavske prve MNL Nedelico se je končala z doseženim rezultatom 2:1 in 0:6, seveda v korist NK GRAD.

Zagotovo je šlo za zlato generacijo NK GRAD, katera je po igralnem staležu zasluženo na tem mestu, ki si ga je priigrala. Kot na dlani je torej, da so usklajena soglasja na nek način združila vsaj tiste, ki so bili v prenovljenem moštvu, z vodstvom ter načinom vodenja na pravem mestu. Seveda je pa preenostavno po odigrani kvalifikacijski tekmi ocenjevati tako fizično pripravljenost kot tudi uigranost, čeprav skoraj ne gre dvomiti, da varovanci trenerja Rudija Wolfa ne bi nadaljevali z zmagovitimi predstavami.

Bistveno je, da je ostala konstrukcija ekipe skupaj. V moštvu je namreč prišlo do zamenjav, ki se zdijo bolj ali manj dokaj enakovredne, še posebej, če vzamemo v zakup priložitev mladincev, ki so se prav tako kot člani izkazali z lepimi dosežki.

Moštvo NK GRAD ima potencial za dobre rezultate, potrebno bo le nekaj potrpljenja in podpore s tribun, da svoje znanje in sposobnosti dokazujejo na igriščih, in na ta svojstven način zastopajo in promovirajo Grad v Pomurju, Sloveniji ter izven meja naše domovine.

Emil ŠERUGA

POROČILO ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MURSKA SOBOTA O VODOPRESKRBI V OBČINI GRAD

ZAVOD
ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO
MURSKA SOBOTA

1. Uvod

V letu 2004 je začel veljati nov Pravilnik o pitni vodi (Ur. list RS št. 19/04 in 35/04). Pravilnik se uporablja za vodooskrbne sisteme, ki zagotavljajo več kot povprečno 10 m³ ali oskrbujejo več kot 50 oseb, ter za sisteme, katerih voda se uporablja za oskrbo javnih objektov, objektov za proizvodnjo in promet živil in objektov za pakiranje pitne vode (4. člen). Pravilnik razdeljuje nadzor na:

- notranji nadzor, ki ga v skladu z 10. členom mora izvajati upravljavec, in ki mora biti vzpostavljen na osnovah HACCP sistema; ter na
- uradni nadzor oz. monitoring, ki ga zagotavlja ministrstvo, pristojno za zdravje.

Ime vodovoda	št. preb., ki jih oskrb.	štev. laborator. analiz v letu 2004				
		bakterioloških			kemičnih	
		vseh	neskl.	E. coli	vseh	neskl.
1. Ažija (Gubič)	56	4	4	4	2	0
2. Kukoja (Sabo Viktor - Markoč)	40	5	4	3	2	0
3. Ferkova Gasa (Recek Alojz)	50	5	4	3	2	0
4. Reckova graba D. Slaveči (Mekiš Vili)	55	5	5	4	1	0
5. Zaj. pri gosp. Grisbahe D. Slav. Skledar	35	0	0	0	1	0
6. Zajetje Vratušov breg D. Slav. (Lang)	75	4	3	3	2	0
7. Zajetje iz Vidonec (Sukič Stanko)	40	7	4	4	2	0
8. Zajetje pri križu Motovilci	25	4	2	2	2	0
9. Zajetje Radovci Sabotin	35	6	6	6	3	1
10. Zajetje Cvertnjekov vodov. Kruplivnik	30	4	3	3	5	1
11. Zajetje od Štampara do Šinka Grad	23	3	3	2	3	1
12. Zajetje Bačičev breg Grad	23	4	4	3	0	0
13. Zajetje Strmec Radovci (Košalin)	50	6	4	3	1	0
14. Zajetje pri Glažari Grad	20	3	2	2	2	0
15. Zajetje Balazinov breg, Grad	25	3	3	3	3	1
16. Zajetje Rankova graba Grad	20	3	2	1	4	0
17. Bežanova graba Grad	200	5	0	0	3	0
Skupaj:	802 35,6%	71	53	46	38	4

Tabela 1: Rezultati laboratorijskih preskušanj vzorcev pitne vode, odvzetih v okviru notranjega nadzora v letu 2004 v Občini Grad

kraj	Število vseh prebivalcev	vodopreskrba
1. Dolnji Slaveči	478	6 skup. vodovodov + individualna
2. Grad	735	6 skup. vodovodov + individualna
3. Kovačevci	134	individualna
4. Kruplivnik	227	1 skupinski vodovod + individualna
5. Motovilci	301	1 skupinski vodovod + individualna
6. Radovci	238	2 skupinska vodovoda + individualna
7. Vidonci	388	1 skupinski vodovod + individualna
skupaj	2501	17 vodovodov

Tabela 1: Vodopreskrba v Občini Grad

2. Stanje vodooskrbe v letu 2004

Približno 30 % vseh prebivalcev Občine Grad se s pitno vodo oskrbuje iz 17 skupinskih vodovodov.

Razen tega je še manjše število prebivalcev, ki uporabljajo vodo iz 15 živilskih obratov (zbiralnice mleka, trgovine, gostilne in podobno) in 2 javnih objektov (zbirni center za begunce in kamnoseštvo).

Vsi ti prebivalci se s pitno vodo oskrbujejo iz javnih vodovodov, ki so pod minimalno zdravstveno kontrolo.

Preostalih približno 70 % prebivalstva občine uporablja pitno vodo, ki ni pod nobeno kontrolo. Ta odstotek

je izjemno visok. Za celo Pomurje znaša 22 %, v nekaterih pomurskih občinah je nižji od 5 %.

V tabeli 1 so prikazani podatki o vodopreskrbnih objektih in prebivalcih v občini.

V nekaterih od omenjenih krajevnih vodovodov vode v sušnih obdobjih leta primanjkuje. Nekatera vodna zajetja so tehnično slabo urejena in tudi slabo vzdrževana.

3. Nadzor

a) Notranji nadzor

V letu 2004 je bilo v skupinskih vodovodih odvzeto skupaj 71 vzorcev za bakteriološka in 38 vzorcev za kemična preskušanja. Neskladnih vzorcev zaradi bakterioloških parametrov je bilo 53 (74,6 %). Kemično neskladni so bili 4 vzorci (10,5 %).

V skoraj vseh skupinskih vodovodih (v 64,8 % vseh odvzetih vzorcev za bakteriološka preskušanja) se je občasno ugotavljala prisotnost *Escherichia-e coli*, ki je znak svežega fekalnega onesnaženja. Zato je potrebno zagotoviti pripravo vode s koagulacijo, sedimentacijo, filtracijo in dezinfekcijo, do takrat pa je vodo za pitje in pripravo hrane potrebno prekuhavati.

Občasne (razširjene) kemične analize do sedaj še niso bile narejene, tako da ni znana vsebnost pesticidov in prisotnost drugih morebitnih kemičnih onesnaženj.

Razen teh vzorcev smo na območju občine v živilskih in javnih objektih odvzeli še 13 vzorcev za bakteriolo-

objekt	št. preb ki jih oskrb.	število laboratorijskih analiz v letu 2004							
		bakterioloških					kemičnih		
		vseh	neskl.	%	E.coli*	%	vseh	neskl.	%
1. Ažija (Gubič) - D. Slaveči	56	5	5	100	5	100	5	0	0
2. Ferkova Gasla D. Slaveči	50	5	5	100	4	80	5	1	20
3. Rečkova graba D. Slaveči	55	5	5	100	4	80	5	0	0
4. Z.Vratušov breg, D. Slaveči	75	5	4	80	4	100	5	0	0
5. Zajetje Strmec Radovci	50	5	3	60	3	100	5	0	0
6. Z. Bežanova graba - Grad	200	5	2	40	1	50	5	0	0
Skupaj	430	30	24	80	21	87,5	30	1	3,3

Tabela 3: Občina Grad – rezultati laboratorijskih preskušanj - državni monitoring 2004

ška preskušanja. Oprečnih je bilo 6 vzorcev, v 4 vzorcih je ugotovljena prisotnost E.coli.

V tabeli 2 so prikazani podatki o vodopreskrbnih objektih in rezultati laboratorijskih preskušanj voda, odvzetih v okviru notranjega nadzora v letu 2004.

b) Državni monitoring

V okviru državnega monitoringa se je, v skladu s Pravilnikom, nadzor izvajal v 6 vodovodih, ki oskrbujejo več kot 50 prebivalcev. Odvzeto je

bilo skupaj po 30 vzorcev za bakteriološka in kemična preskušanja. Neskladnih je bilo 24 vzorcev, odvzetih za bakteriološka preskušanja (v 21 vzorcih je bila ugotovljena prisotnost E. coli) in 1 vzorec, odvzet za kemična preskušanja.

Rezultati preskušanj vzorcev, odvzetih v okviru državnega monitoringa, so prikazani v tabeli 3.

4. Ugotovitve

Stanje vodopreskrbe v občini je zelo slabo:

- delež prebivalcev, ki uporabljajo vodo, ki ni pod nobenim nadzorom, je zelo velik;
- prebivalci, ki se oskrbujejo z vodo iz majhnih skupinskih vodovodov, uporabljajo vodo, ki ni varna in jo je pred pitjem in pripravo hrane potrebno prekuhavati;
- občasna kemična preskušanja, s katerimi bi se ugotovila morebitna prisotnost pesticidov, težkih kovin in drugih onesnaženj, v večini vodovodov nikoli niso bila narejena. Tudi v državnem monitoringu v letu 2004 so občasna preskušanja bila narejena le v vodooskrbnih sistemih, ki oskrbujejo več kot 500 prebivalcev, enako se bo izvajal monitoring v letu 2005.

5. Predlogi

Kot dokončno ureditev predlagamo centralno oskrbo, ki bo zagotovila varno vodooskrbo za vse prebivalce občine.

Smiljana ALADIČ, dr. med. spec. higijene
Teodora PETRAŠ, dr. med. spec. epid.

Na podlagi Poslovnega načrta Garancijske sheme za Pomurje in Poslovnega načrta Razvojnega sklada Sinergija ter Poslovnega načrta Razvojne agencije Sinergija za leto 2005, objavljajo RRA Mura d.o.o., Murska Sobota, Garancijska shema za Pomurje v sodelovanju z Razvojno agencijo Sinergija ter Novo Ljubljansko banko d.d., Podružnica Pomurje; Raiffeisen Krekovo banko d.d. Maribor, PE Murska Sobota; SKB Banko d.d. Ljubljana, PE Murska Sobota; Banko Koper d.d., PE Murska Sobota; Novo KBM d.d., Podružnica Pomurje-LLT; Abanka Vipava d.d. Ekspozitura Murska Sobota; Hypo Alpe-Adria bank d.d.

RAZPIS ZA DOLGOROČNE KREDITE TER GARANCIJE, NAMENJENE POSPEŠEVANJU RAZVOJA PODJETNIŠTVA

NA OBMOČJU OBČIN RAZVOJNE AGENCIJE SINERGIJA ZA LETO 2005
ZA OBČINE BELTINCI, MORAVSKE TOPLICE, PUCONCI, ŠALOVCI, HODOŠ, KUZMA, CANKOVA, GRAD IN TIŠINA -

Predmet razpisa

Predmet tega razpisa je kreditiranje pospeševanja razvoja malega gospodarstva na območju omenjenih občin

- v višini 94.800.000,00 SIT, za kreditiranje investicijskih projektov;
- v višini 11.000.000,00 SIT za kreditiranje odpiranja novih delovnih mest oz. mikrokredite (11 novih delovnih mest)

Za kredite bo lahko RRA Mura »Garancijska shema za Pomurje« dodeljevala garancije v višini 50-80 %, vendar garancija ne more presežati 5.000.000,00 SIT.

Nameni, za katere se dodeljujejo dolgoročni krediti in garancije

Kredit in garancije se dodeljujejo za naslednje namene:

- nakup, urejanje in opremljanje zemljišč in pridobivanja projektne dokumentacije za gradnjo poslovnih prostorov;
- nakup, gradnja ali prenova poslovnih prostorov;
- nakup opreme - osnovnih sredstev;
- odpiranje novih delovnih mest v obliki samozaposlitve ali zaposlitve brezposelne osebe z območja omenjenih občin, prijavljene na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje OS Murska Sobota.

Kredit

- prosilec lahko vloži vlogo za **investicijski kredit** v višini od najmanj 1.000.000,00 SIT do največ 10.000.000,00 SIT;
- nominalna letna obrestna mera za kredite po tem razpisu znaša maksimalno 4,52 %;
- doba vračanja kredita je do največ 5 let;
- prosilec zavaruje kredit v skladu s pogoji banke kreditodajalke;
- prosilec lahko vloži vlogo za **mikrokredit** v višini 1.000.000,00 SIT;
- nominalna letna obrestna mera za kredite po tem razpisu znaša maksimalno 4 %;

- doba vračanja kredita je največ 3,5 let s 6 mesečnim moratorijem;
- prosilec zavaruje kredit v skladu s pogoji banke kreditodajalke.

Do sredstev po tem razpisu niso upravičena:

- mala podjetja s področja kmetijstva, ribištva in jeklarstva,
- podjetja v težavah,
- podjetja v sektorju transporta, premogovništva, ladjedelništva, motornih vozil in sintetičnih vlaken.

Dokumentacija

Vsebina vloge za dodelitev kredita in garancije je razvidna iz Obrazca »Vloga«, ki ga prosilci dobijo na naslednjih mestih:

- Razvojna agencija Sinergija, Kranjčeva ul. 3, Moravske Toplice, ga. Renata Stanko, telefon: (02) 538-13-52;
- RRA Mura d.o.o. Murska Sobota g. Wolf, telefon: (02) 536-14-64 in ga. Vitez Gomboši telefon: (02) 536-14-67;
- matična občina.

Izpolnjene vloge z vso zahtevano dokumentacijo se oddajo v 2 (dveh) izvodih na sedežu Razvojne agencije Sinergija, d.o.o. Kranjčeva ulica 3, Moravske Toplice.

Vse podrobne informacije v zvezi z razpisom dobijo prosilci na zgoraj omenjenih naslovih.

Rok za prijavo in oddajo vlog

Rok za vložitev vlog po tem razpisu je odprt do porabe sredstev oz. najpozneje do 10. 12. 2005.

Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o.
Razvojna agencija Sinergija, d.o.o.
Murska Sobota

Razvojni sklad Sinergija
Garancijska shema za Pomurje
Moravske Toplice

NAJ BALKON

164